

EMANUEL, HYWEL DAVID (1921 - 1970), llyfrgellydd ac ysgolhaig Lladin Canol

Enw: Hywel David Emanuel

Dyddiad geni: 1921

Dyddiad marw: 1970

Priod: Florence Mary Emanuel (née Roberts)

Rhiant: Margaret Emanuel (née James)

Rhiant: William David Emanuel

Rhyw: Gwryw

Galwedigaeth: llyfrgellydd ac ysgolhaig Lladin Canol

Maes gweithgaredd: Hanes a Diwylliant; Llenyddiaeth ac Ysgrifennu; Ysgolheictod ac Ieithoedd

Awdur: Margaret Helen Davies

Ganwyd 14 Mai 1921 ym Mhorth Tywyn, Sir Gaerfyrddin, yn fab i William David Emanuel, ysgolfeistr, a'i wraig Margaret (ganwyd James). Addysgwyd ef yn ysgol ramadeg y bechgyn, Llanelli, ac yna yng Ngholeg Prifysgol Cymru, Aberystwyth, lle y graddiodd gydag anrhydedd yn Lladin yn 1941. Wedi pum mlynedd o wasanaeth tramor yn y Llynges yn ystod y rhyfel, penodwyd ef yn 1947 yn geidwad cynorthwyol yn adran llawysgrifau L.I.G.C. O 1955 i 1968 bu'n ddarlithydd, ac yna'n ddarlithydd hŷn, mewn Lladin Canol a phaleograffeg yn C.P.C., Aberystwyth. Yn 1968, penodwyd ef yn llyfrgellydd y coleg, swydd a ddaliai pan fu farw.

Enillodd radd M.A. Prifysgol Cymru yn 1950 am draethawd ar y testunau Lladin o fuchedd Sant Cadog, ac yn 1960 derbyniodd radd Ph.D. yr un brifysgol am astudiaeth o destunau Lladin cyfreithiau [Hywel Dda](#). Wedi ymchwil pellach yn y maes hwn cyhoeddodd yn 1967 ei brif waith, sef y gyfrol *The Latin texts of the Welsh Laws*. Ymhlith ei gyhoeddiadau eraill mae ei bennod ar y cyfreithiau yn *Celtic studies in Wales* (1963), a chyfraniadau i amryw weithiau sy'n ymwneud ag agweddau ar astudiaethau o'r Oesoedd Canol. Cyhoeddodd hefyd erthyglau ar y cyfreithiau ac ar bynciau eraill yn ymwneud â'r Oesoedd Canol, a chyfrannodd yn helaeth i *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*. Darllenwyd ei werthfawrogiad o [A.W. Wade-Evans](#) i Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion, a'i gyhoeddi yn *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1965, 257-71.

Priododd yn 1947 Florence Mary Roberts o Borth Tywyn, a ganwyd iddynt fab a merch. Bu farw 20 Ebrill 1970, yn Aberystwyth.

Awdur

Margaret Helen Davies

Ffynonellau

Adnabyddiaeth bersonol

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q20733248](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1997

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

